

Paraisten kaupungin lausunto jätteenkuljetusjärjestelmästä

Kaupunginhallitus 17.04.2023 § 122
273/11.02.03/2023

Valmistelija

Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 18.3.2021, että Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Paimion, kanta-Paraisten, Pöytyän, kanta-Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun alueilla kiinteiden jätteiden kuljetuksessa pysytään jätelain 37 §:n mukaisessa kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Turun hallinto-oikeus kumosi päätöksen 23.6.2022 valitusten perusteella ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Turun hallinto-oikeuden päätökseen ei ole haettu valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joten Turun hallinto-oikeuden päätös on saanut lainvoiman.

Asiassa on aloitettu uuden päätöksen valmistelu, jonka yhteydessä Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta varaa kunnille, joita päätös koskee, mahdollisuuden lausunnon antamiseen.

Nauvon, Korppoon, Houtskarın ja Iniön kunnanosissa jätteenkuljetukset ovat kunnan järjestämät.

Asian tausta ja aikaisemmat päätökset

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta päätti 29.5.2013 muiden kunnan vastuulle kuuluvien yhdyskuntajätteiden kuin sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, kanta-Paraisten, Pöytyän (lukuun ottamatta Yläneen aluetta), Ruskon (lukuun ottamatta Vahdon aluetta), Tarvasjoen sekä Turun alueilla.

Turun hallinto-oikeus kumosi 7.11.2014 (pätösnumero 14/0318/1) jätehuoltolautakunnan päätöksen siltä osin kuin siinä oli päätetty kuljetusten järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä. Hallinto-oikeus perusteli päätöstään muun muassa siten, että asiaa ei ollut selvitetty riittävällä tavalla.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 18.2.2016 (taltionumero 537) Turun hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset ja pysytti hallinto-oikeuden päätöksen.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 23.5.2017 kunnan järjestämisvastuulla olevan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä niin sanottujen kiinteiden jätteiden osalta kiinteistön haltijan järjestämänä niiden toimialueensa kuntien alueilla, joilla on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperustainen jätteenkuljetusjärjestelmä.

Turun hallinto-oikeus kumosi 7.11.2018 (pätösnumero 18/0336/1) jätehuoltolautakunnan päätöksen ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus perusteli päätöstään muun muassa siten, että edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen valinnalle eivät täyty ja päätös on siten jätelain vastainen.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 31.12.2019 (taltionumero 6230) Turun hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset ja pysytti hallinto-oikeuden päätöksen.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on 18.3.2021 päättänyt, että Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Paimion, kanta-Paraisten, Pöytyän, kanta-Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun alueilla kiinteiden jätteen kuljetuksessa pysytään nykyisessä, vanhan jätelain sopimusperusteisessa, nykyisen jätelain 37 §:n mukaisessa kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Turun hallinto-oikeus on 23.6.2022 kumonnut tämän päätöksen ja asia on palautettu Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan uudelleen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.

Hallinto-oikeus on päätöksessään todennut muun muassa seuraavaa: *”Kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen voitaisiin siirtyä vain tiettyjen laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Muutoinkin sääntelyä täsmennetään syrjimättömän ja tasapuolisen palvelutarjonnan varmistamiseksi. Lain valmistelun yhteydessä saadun lausuntopalautteen perusteella näyttäisi siltä, että säädettäväksi ehdotetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle eivät täyty kaikissa kunnissa, joissa on käytössä sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Tällaisissa tapauksissa kunnassa on siirryttävä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Yleisperusteluissa on myös todettu, että vaikeus valvoa toiminnan lainmukaisuutta on ollut sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen merkittävä heikkous.”*

Jätelain (15.7.2021/714) 37 §:n, Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, mukaan:

Kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset, eli kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;

2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lisäksi hallinto-oikeuden päätöksessä todetaan muun muassa seuraavaa: *”Kahden eri kuljetusjärjestelmän ylläpito vaikeuttaa olennaisesti jätehuollon alueellisen kehityksen edistämistä, kun kaikessa jätehuollon järjestämisessä joudutaan huomioimaan kahden erilaisen kuljetusjärjestelmän asettamat vaatimukset ja ehdot. Kaksoisjärjestelmän ylläpito vaikeuttaa olennaisesti myös kuntien alueellisen jätehuoltoyhteistyön toteuttamista.*

Erityisesti kanta-Paraisten sopimusperusteisen kuljetuksen alueeseen kuuluu tieyhteyttä vailla olevia ja erityisen huonojen tieyhteyksien päässä olevia kiinteistöjä, jotka eivät kiinteistöinhaltijoiden Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle (LSJH) tekemien ilmoitusten mukaan saa kuljetuspalvelua ja joille kuntayhtiö on sen vuoksi järjestänyt paikkaavaa aluekeräystä. LSJH:lta saatujen tietojen

mukaan näihin paikkaavan keräyksen järjestelmiin kuuluu noin 150 asuinkiinteistöä.”

”Päätöksentekijän harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa on kuitenkin jätelaisissa rajoitettu. Päätös ei voi perustua yksinomaan arvioon siitä, miten käytössä ollut vanhan jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on kunnan arvion mukaan toiminut tai mikä muutoin on kunnan kanta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan.

Asiassa saadun selvityksen mukaan koko alueella on periaatteessa saatavilla palveluja. Kuitenkin ainakin kanta-Paraisilla on pitänyt tarjota täydentävää jätteenkeräystä.

Viranomaisten rekisteritietojen perusteella esimerkiksi Aurassa, Marttilassa, kanta-Paraisilla ja Pöytyän alueilla toimii käytännössä ainoastaan yksi kuljetusyrittäjä, mikä lisää riskiä siitä, että tosiasiallista valinnanmahdollisuutta ei ole ja kuljetusyrittäjä määrää yksipuolisesti palvelun hinnan.

Kahden eri kuljetusjärjestelmän ylläpito vaikeuttaa viranomais selvityksen perusteella olennaisesti jätehuollon alueellisen kehityksen edistämistä ja alueellisen jätehuoltoyhteistyön toteuttamista. Joidenkin kuntien alueilla (Parainen ja Rusko) on käytössä kaksi eri jätteenkuljetusjärjestelmää, mikä viranomais selvityksen mukaan myös vaikeuttaa ja hankaloittaa viranomaisten työskentelyä.

Edellä todetun perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna edistä nyt kysymyksessä olevalla alueella jätehuollon yleistä toimivuutta eikä se tue jätehuollon alueellista kehittämistä. Lisäksi voidaan pitää varteenotettavana riskinä, että kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta aiheutuu kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna enemmän vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.”

Hallinto-oikeus toteaa lopuksi seuraavaa:

”Asiassa tehdyt selvitykset ja lautakunnan päätökselleen esittämät perustelut eivät osoita jätelain 37 §:n edellytysten täyttyvän koko tarkastelualueella. Edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen valinnalle eivät täyty ja jätehuoltolautakunnan päätös on siten jätelain vastainen.

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen kuuluu kunnalle. Hallinto-oikeudella ei ole kunnallisvalitusasiassa toimivaltaa jätehuoltolautakunnan päätöksen muuttamiseen tai uuden päätöksen tekemiseen. Jätehuoltolautakunnan päätös on näin ollen kumottava ja asia palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.”

Tilanne ei ole merkittävästi muuttunut sen jälkeen, kun Paraisten kaupunki viimeksi antoi lausunnon Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan 18.3.2021 tekemän päätöksen johdosta.

Päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä koskee vain kiinteää jätettä (polttokelpoista jätettä), kun muut jätteenkuljetukset hoitaa kunta tai ne siirtyvät kunnan järjestämiksi. Nykyisessä järjestelmässä tämä merkitsee yli viiden huoneiston taloyhtiöille sitä, että niiden on tehtävä sopimus polttokelpoisen jätteen kuljetuksesta kuljetusyhtiön kanssa, kun taas kunta hoitaa muiden jätteiden kuljetuksen jäteyhtiö LSJH:n kautta. Siirtymä tulee voimaan kesällä 2024.

Oheismateriaali	Turun hallinto-oikeuden päätös 23.6.2022
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle, että koko Paraisten kaupungin alueella siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain mukaisia edellytyksiä, edistä jätteenhuollon yleistä toimivuutta kunnassa eikä tue jätteenhuollon alueellista kehittämistä.</p> <p>Pykälä tarkastetaan välittömästi kokouksessa.</p>
Päätös	<p>Ehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Pykälä tarkastettiin välittömästi kokouksessa.</p>
Jakelu	Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta, tekninen päällikkö J.N., yhdyskuntainsinööri M.J.
